

new. babylon

"Psychologen, sociologen, politici, allen staan zij verwonderd en zonder afweer tegenover een nieuw verschijnsel dat zij noch begrijpen, noch verklaren kunnen: de opstand van de homo ludens.

De jonge mensen van deze tijd komen in beweging, gedreven door een niet te onderdrukken neiging. Zij willen hun leven intensiever maken, zij willen het avontuur, dat zij tevergeefs zoeken, provoceren, zij willen het leven bevrijden van de sleur die de arbeid eraan geeft, zij willen het leven tot een spel maken, desnoods met geweld.

Het overal optredende verschijnsel van een jeugd die weigert de bestaande "orde" te aanvaarden - de "hipsters", "teddy-boys", "rockers", "mods", "halbstarken", "blouson noirs", "beatniks", "nozems", "stiljagi", en hoe zij verder ook genoemd mogen worden - dit verschijnsel heeft een, tot dusver veronachtzaamde revolutionerende werking.

Deze massa-jeugd, welvarender en talrijker dan ooit tevoren, wordt gedreven door een dadendrang die in een leëgte slaat, die gefrustreerd moet blijven. Deze drang is niet langer in toom te houden, zij zal zich, hoe dan ook, steeds sterker doen gelden. Tot het moment waarop de sublimering van deze drift tot creatieve drift, 'speel'-drift, mogelijk zal zijn geworden, zal zij zich uiten in agressiviteit, en zich keren tegen alles wat haar bevrediging in de weg staat".

constant

In 1964 deed Constant Nieuwenhuys deze opmerkelijk provocerende uitspraak, nog voor iemand van dr. Buikhuisen of van PROVO gehoord had. Constant (nu 45) was een van de oprichters van de Eksperimentele (schilders-) Groep in 1948. Hij schreef het manifest en moet beschouwd worden als de intellectuele moter van de groep. In 1949 richt hij samen met de Deense schilder Asger Jorn het tijdschrift COBRA (Copenhagen, Brussel, Amsterdam) op.

Als de COBRA-groep in het begin van de vijftiger jaren uiteenvalt, gaat Constant zich minder met schilderen en meer met de problemen van de stad en de ruimte bezig houden. Langzaam

ontwikkelt hij dan de idee "NEW BABYLON". In het Haags Gemeentemuseum exposeert Constant tot 21 november 1965 zijn schetsen en ontwerpen voor New Babylon. Wat is New Babylon?

Omdat New Babylon ons een anarchistiese toekomstvisie lijkt, geven wij over New Babylon en alles wat daarmee samenhangt het woord aan de auteur zelf, Constant:

"Prakties gezien is New Babylon (de wereldstad van de toekomst) opgebouwd uit een aantal sectoren (20 tot 50 hektaren groot) die zich ongeveer 16 meter boven de grond bevinden, op elkaar aansluiten, zich in alle richtingen voortzetten en het landschap omsluiten. Er ontstaat één totale wereldstad die de aarde als een net omspant. De bodem blijft vrij voor snelverkeer en landbouw, vrije natuur en historische monumenten, de daken der sectoren dienen tot vliegvelden en promenades. Alle sectoren zijn uit meerdere verdiepingen opgebouwd: de ruimten der sectoren kunnen door mobiele elementen naar behoefte gebruikt en veranderd worden; daarnaast heeft elke sektor een of meer permanente woonhotels en openbare gebouwen. Behalve de woonhotels zijn de binnenruimten bestemd voor kollektief gebruik en hebben geen andere functie dan artistiek medium te zijn.

New Babylon, zoals ik dat heb beschreven in "NEW BABYLON", SKIZZE ZU EINER KULTUR", dat binnenkort in Duitsland gaat verschijnen, kan echter niet van vandaag op morgen verwezenlijkt worden. Voor de Duitse televisie heb ik op de vraag "wanneer?" geantwoord: over 50 of 100 jaar misschien. Zou men nu met mijn plannen gaan eksperimenteren, dan zou dat een op niets slaande mislukking worden, omdat New Babylon bedoeld is voor een wereld met geheel andere economische en psychologische voorwaarden.

Kollektieve creativiteit

De onontbeerlijke economische voorwaarde voor het bestaan van New Babylon is de volledige automatisatie van de industrie door middel van computers. Daardoor zal er een maatschappij van overvloed ontstaan. Overvloed niet alleen aan voedsel en de andere materiële voorzieningen in de menselijke behoeften, maar ook een overvloed aan vrije tijd. Dat is allemaal potentiëel mogelijk.

Het zal een feit van enorme betekenis zijn als de arbeid, die nodig is om het leven in stand te houden, niet meer door de mens zelf, maar door de machines, het nieuwe proletariaat, en door de computers zal worden verricht. Automatische fabrieken, die uit overwegingen van hygiëne onder de aarde zijn gebouwd, zullen alles produceren wat de mens nodig heeft. Een ommekeer, zo revolutionair als toen de mens in het neolithicum gedwongen werd om zijn voedsel en de andere noodzakelijkheden te gaan maken, daar hij niet meer van de jacht en de spontane opbrengst van de aarde kon leven. Als het zover is, als alle arbeid geautomatiseerd is, komt de mens voor het eerst in de gelegenheid om zijn leven werkelijk in vrijheid te gaan beleven, om het als medium en inzet te behandelen, zonder er de materiële voorwaarden voor te hoeven scheppen. Goed, er zal nog wat rest-arbeid te verrichten zijn (niet alle arbeid kan geautomatiseerd worden), maar dat kan geen belemmering zijn voor de kollektieve creativiteit die dan uit de mensen zal loskomen.

In ieder mens sluimert een creatief wezen. Daarop hebben Schiller, Novalis en Lautréamont bv. in de vorige eeuw al gewezen. Creativiteit is een menselijke drift en niet een "genade gods". In New Babylon zal onze sluimerende creativiteit ontwaken! De economische voorwaarden zijn er dan toch aanwezig voor! Wie nu nog zijn tijd moet doorbrengen om aan de kost te komen, zal dan haast genoodzaakt zijn creatief te worden om niet aan verveling ten onder te gaan. Hij zal de homo ludens zijn, hij zal gaan spelen, zijn leven is immers niets dan een spel, in zo'n computer-kultuur.

Autoriteiten overbodig.

Ik geloof dat de zogenaamde misdadigheid er zijn einde zal vinden. De "misdad" van nu is alleen maar een gevolg van de huidige economische omstandigheden. Waarom pleegt men een roofmoord? Uit een economies gebrek, wat in New Babylon ondenkbaar geworden is. Waarom een lustmoord? Uit de een of andere frustratie, die in de volledige vrijheid van New Babylon niet zal voorkomen. Ik geloof nl. dat de agressiedrift in de mens in de New Babylonische omstandigheden zal sublimeren tot een speeldrift. In het begin van deze eeuw schreef Freud al aan Einstein dat de menselijke agressiedrift zal moeten sublimeren in deze speeldrift, wil de mensheid niet

Het socialisme heeft het recht op arbeid geproclameerd. De historische fase, die wij na de oorlog zijn binnengegaan (ik denk hierbij vooral aan de mogelijkheid de productie te automatiseren) geeft ons aanleiding het recht op niet-arbeiden te eisen.

1961

New-Babylon houdt bewust géén rekening met de actuele omstandigheden, met de beperkingen die ontstaan uit de huidige maatschappelijke constellatie.

New-Babylon ontsnapt daardoor aan het échec van de moderne architectuur, aan de botsing tussen de creativiteit en de huidige economie, aan het gedwongen opportunisme van architect en stedebouwer.

New-Babylon rekent met de middelen waarover wij zouden kunnen beschikken, met dat wat potentiëel mogelijk is. Het is in zoverre een utopisch project dat het de actuele werkelijkheid negeert, dat het doet alsof die beschikbare middelen ook werkelijk gebruikt kunnen worden. Maar **New-Babylon is als een strip-tease: het prikkelt tot actie** en daarom is het toch reëel.

1961

aan oorlogen te gronde gaan. En ik geloof dat dat in New Babylon inderdaad gebeuren zal.

De economiese basis voor een anarchistiese maatschappij is in New Babylon eindelijk gelegd. Autoriteiten zullen vanzelf overbodig worden. Het privé-bezit is immers opgeheven en gebrek heeft niemand er meer door de geweldige produktie van de geautomatiseerde fabrieken. Een bepaalde moraal zullen de autoriteiten niet meer te verdedigen hebben, daar elke moraal een konsekwentie van een maatschappij met economiese tekorten is. Daarom heeft een moraal altijd betrekking op het mijn en dijn. Maar in New Babylon zullen én autoriteiten én moraal uitsterven.

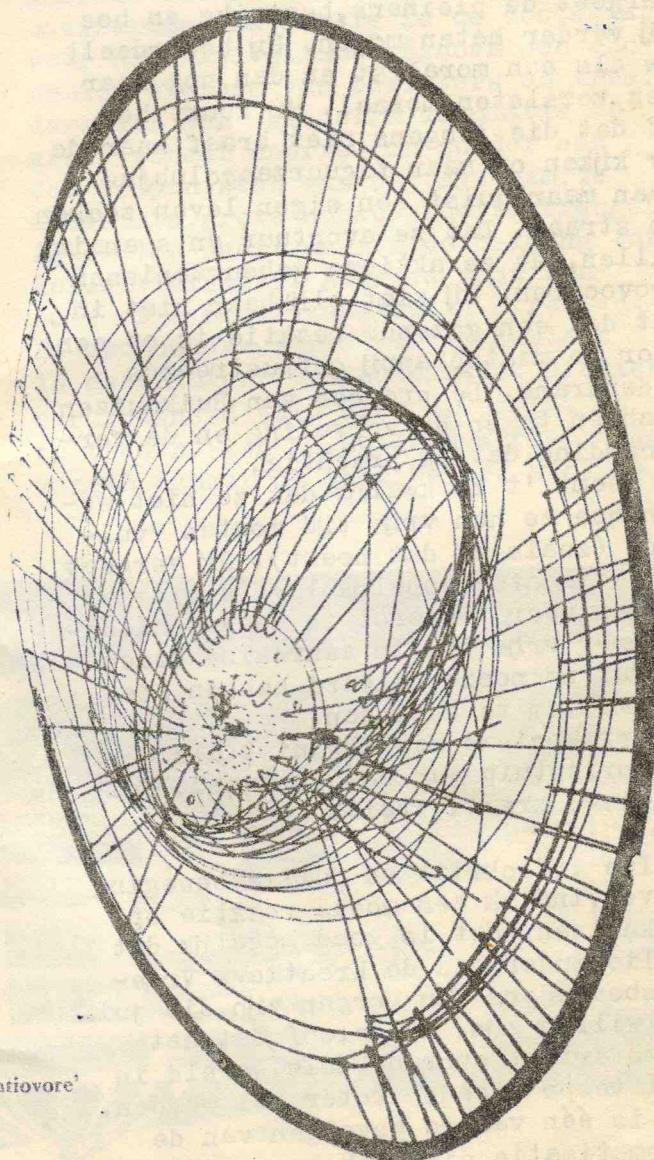
"NUT" uit de tijd.

Voor het eerst is een 1000-jarig rijk geen utopie meer. Technies is het mogelijk geworden. In dat 1000-jarig rijk, in New Babylon zal, zoals nu misschien duidelijk geworden is, het NUT zijn betekenis verloren hebben. Wat is nut in New Babulon? Nut is iets van vroeger. Toen was "nuttig" wat in onze materiële behoeften voorzag. Deze behoeften zullen in New Babylon bevredigd zijn. De stad New Babylon zal niet meer op het nut, maar op het spel gericht zijn. Het is geen utilitairistiese maatschappij, zoals deze, maar een ludieke. Het spel zal er door ieder bedreven worden, in alle vormen. REKREATIE (belachelijk woord) heeft er geen betekenis meer, omdat alles er KREATIE is.

De mens zal er spelend over de aarde zwerven, als een nomade: de woonfunctie wordt er vervangen door een hotel-accomodatie voor de trekkende bevolking. De verkeersfunctie krijgt er de betekenis van joy-riding. Jullie Witte Fietsen-plan vind ik wel erg goed, maar nog te beperkt. Het moet uitgebreid worden met een Witte Autoos-plan en een Witte Helikopters-plan. Alle vervoer zal in New Babylon uiteraard gekollektiviseerd worden.

Om deze redenen verschillen mijn (an)architektoniese ideeën dan ook hemelsbreed van die van Le Corbusier. Zijn ontwerpen zijn nog volledig op het nut gericht. Op de produserende mens in een funktionele omgeving. Maar ik wil juist een anti-funktionele omgeving voor een spelende mens! En de enige anti-funktionele ruimte die ik tot

new babylon wordt de ambiance totale van de homo ludens;
de homo ludens is het nieuwe mensentype uit de geautomatiseerde wereld;
de geautomatiseerde wereld zal veel vrije tijd laten;
in die vrije tijd maakt de mens in kollektieve creativiteit zijn eigen nederzetting;
die nederzetting in model noemt constant: 'new babylon';
new babylon is de omgeving voor een nieuw mensentype;
dit mensentype heet 'homo ludens';
deze homo ludens ontwikkelt zich in de bevrijde tijd;
zijn tijd is bevrijd door de automatisering;
'à nous la liberté.....';
'après nous la liberté';
de automatisering verlost de mens van de slavernij, van de dwang tot nuttigheids-handelingen;
zijn wereld bouwt het ludieke mensentype spelend;
die wereld noemt constant 'new babylon'.

usver ontmoet heb is de anti-rooktempel van Robert Jasper Grootveld in Amsterdam. Daar wordt gespeeld en niets nuttigs bedreven.

Nu ik het toch over jullie heb: Een journalist van het Parool vroeg mij of ik een sociale ruimte in deze maatschappij kende, zoals de sociale ruimtes die er in New Babylon volgens mij moesten zijn. Ik zei: "Ja, het plein rond het Amsterdamse Lieverdje". Want daar wordt door jullie gespeeld zoals dat in New Babylon op grotere schaal zal gebeuren. De politie fungeert er niet als spel-partner (zoals Mods en Rockers voor elkaar spel-partners zijn) maar als de spel-breker, die de realiteit weer invoert.

PROVO.

Het proefschrift van die dr. Buikhuizen vond ik erg slecht. Ik moet toegeven dat hij er werk van gemaakt heeft, maar hij behandelt in z'n boek een te kleine, onrepresentatieve groep van de jeugd: domme nozempjes. Hij vergeet de pleiners, beatniks en hoe zij verder heten mogen. Hij beoordeelt ze als een moralist en dan nog naar een versleten moraal. Hij keurt het af dat die jongens niet braaf naar de tv kijken of naar figuurzaagclubjes gaan maar juist een eigen leven zoeken op straat. Dat ze avontuur en spanning willen, dat ze actieve gebeurtenissen provoceren. Hij ziet blijkbaar niet in dat dat een gezonde reactie is op een door de maatschappij gefrustreerde dadendrang. De provoos van Buikhuizen vechten tegen de verveling en de vervreemding, dat is prachtig.

Hij neemt 't ze kwalijk dat ze niet weten hoe ze hun vrije tijd moeten "vullen" (zoals hij dat noemt). Hij vergeet dat de maatschappelijk lagere klassen nu pas voor 't eerst in de geschiedenis met vrije tijd in aanraking komen en dat ze nooit geleerd hebben hoe daarmee om te springen.

Het provocisme zie ik juist als een geboortestuij van de aanstaande kollektieve creativiteit.

Jullie tijdschrift en jullie beweging provo vind ik een mooie reactie op Buikhuizen. Het is goed mogelijk dat jullie inderdaad de Kreatieve Vrijetijdsbesteders van Morgen zijn die jullie willen zijn. Ik geloof dat het provotariaat over de hele wereld in snel tempo steeds groter zal worden. het is één van de gevolgen van de automatisatie die zich nu op allerlei gebieden voltrekt, waardoor de produktie niet meer door ons maar door de

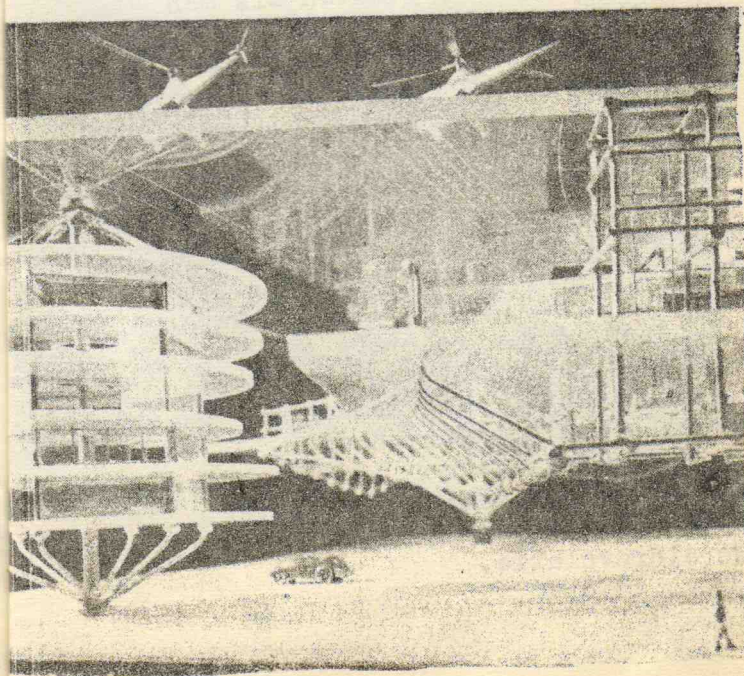
www.iisg.nl/grootveld/

machine verzorgd wordt; met als resultaat dus de toenemende vrije tijd. Ik verwacht daarom dat binnen afzienbare tijd het provotariaat de omvang bijna zal hebben van het huidige proleta-riaat.

Sociale wereldrevolutie.

De automatie zal een nieuwe impuls zijn voor de klassenstrijd. Het proletariaat zal uit zijn apathie worden wakker geschud. Automatiseering brengt immers steeds grotere werkeloosheid met zich mee; wat vroeger de arbeider deed doet nu de machine of de computer. In Amerika vechten de vakbonden al tegen de automatiseering, vooral bij de kranten, om te voorkomen dat de mensen op straat komen te staan. In Amerika wordt daar nu een kunstmatige oplossing gevonden in de vorm van schijnarbeid: de ondernemers laten hun arbeiders in een week het werk verrichten waar ze vroeger maar drie dagen voor nodig hadden, om werkeloosheid te voorkomen.

Amerika zit in z'n maag met de automatisering. Automatiseering is de doodsklap voor het kapitalisme. Binnen een ekonomies systeem van bezitters en arbeiders kan men onmogelijk automatiseering op grote schaal doorvoeren zonder een der componenten van dat systeem, de arbeiders, grote schade toe te brengen. Automatiseering heeft daarom de neiging tot kollektivisatie. Amerika moet zijn automatiseering nu al kunstmatig afremmen. De ekonomiese structuur in Rusland is geschikter voor automatiseering. Groeiende werkloosheid (die daar al begint op te treden) kan in Rusland worden opgevangen dankzij de veel betere sociale

voorzieningen. Daarom kunnen de kommunistische landen, als ze eenmaal goed industrialiseren en automatiseren, de voorsprong die het Westen nu nog heeft snel te niet doen.

Automatie werkt ook internationalisme in de hand. Voor grote investeringen zijn immers grote economische eenheden nodig. Ik kan me daarom voorstellen dat Nederland rond bv. 2000 opgegaan zal zijn in een veel groter geheel. Behalve grotere economische konsentratie om de grote investeringen te kunnen doen is ook elke loonronde bevorderend voor de automatie. Hoe duurder de arbeider is, hoe eerder de baas tot de aanschaf van automaten zal overgaan. Dat alleen al is voor mij een rede om elke loonactie te steunen. De loonronde van vorig jaar bv., van 5%, heeft in sommige gevallen al tot automatie geleid.

Misschien ben ik te optimistisch, toch ben ik geen "fortschrittsgläubige". Het is best mogelijk dat er een atoomoorlog uitbreekt, maar het is voor mij de vraag of daarna alles verloren zal zijn. Ik heb een groot vertrouwen in de capaciteiten van de mensen. Wat de geboorte-eksplosie betreft: dat is inderdaad een dreiging, maar daar staat tegenover dat naar mijn mening de welvaart steeds zal toenemen en ook de ontwikkeling van de mensheid. Hogere ontwikkeling en meer welvaart doen het geboortecijfer over het algemeen dalen. De mensen zullen in welvaart de seksualiteit meer als spel gaan bedrijven, wat men in Ameri "petting" noemt.

Daarom geloof ik niet in de katastrofale gevolgen van de geboorte-eksplosie. Want ook het voedseltekort kan worden opgeheven als men in het Westen maar geen voedsel "doordraait" of eenvoudig in zee stort om de prijs maar hoog te houden. Bovendien neemt de produktiviteit van de aarde door mechanisatie sterk toe. In Duitsland kunnen ze in een zg. "turmgewachshaus" al groente op kiezel kweken! Zo'n turmgewachshaus is een enorme kas in de vorm van een toren. Op elke etage van de toren, wordt groente gekweekt, terwijl de toren in 't rond draait. Aan de lopende band komen de verse kropjes sla er beneden uit. De "kippenfabrieken" in Japan wijzen in dezelfde richting. We zitten midden in een enorme sociale wereldrevolutie.

Daarom begrijp ik jullie pessimisme niet goed. In Provo 2 las ik: "Provo ziet in dat het de uiteindelijke verliezer zal zijn."

Ik geloof juist dat de provoos de uiteindelijke winnaar zullen zijn. Jullie zijn de eerste lichting van een enorm, toekomstig wereldprovotariaat. Jullie spelen het spel dat in New Babylon op groter schaal en op hoger nivo gespeeld zal worden.

De politie-agent, jullie tegenstander, verdedigt de wereld van gisteren, de provoos vertegenwoordigen de wereld van morgen!"

(rvd)

zie voor new babylon verder nog de middenpagina

